

allerede bestemt paa en indre Svagthed ved Loven. Det skulde jo dog ikke faa Indfyldelse, om en Mand først fik den ene og derpaa den anden Understøttelse, eller om han fik dem i den modsatte Orden, ved Spørgsmaalet, om han er berettiget eller ikke. At den almindelige Godgørenhed er bleven mindre, og at adskillige Understøttelsesforeninger leve en hensygnende Tilværelse, er et Faktum; at man har sat dette i Forbindelse med Alderdomsunderstøttelsesloven, er ogsaa sikkert, men at man gør det med Rette, kan naturligvis ikke bevises. Dog kan man jo nok have Lov til i al Almindelighed at sige, at Sandsynligheden er for, at Tilbøjeligheden til at hjælpe, den private Godgørenhed, bliver mindre, naar man har en saadan Lovgivning, en offentlig Hjælp af den Udstrækning, som vi have gennem Loven af 1891, og naar ofte Understøttelsesforeningers Hjælp indbetales direkte til Kommunen. Mellem Forældre og Børn er det endogsaa Tilfældet, at Baandene løses gennem denne Lov; det er jo højt beklageligt, at Børn unddrage deres Forældre den Hjælp, de tidligere have ydet dem, og som de ganske sikkert ogsaa fremtidig vilde have ydet dem, hvis denne Lov ikke var bleven vedtaget. Jeg erindrer, at afdøde Minister Ingerslev, der jo ellers, som rimeligt var, i alt Fald i de første Aar, var meget villig stemt over for Loven, til mig har udtalt sin levende Beklagelse af, at Loven løsnede Baandet mellem Slægtninge, mellem Forældre og deres Børn. Det er altsaa disse Anker, som ere rettede mod Loven, hvor man mener med større eller mindre Sikkerhed at have kunnet paavise mange forskellige Tilfælde, saaledes at Ankerne maa siges at angaa Lovens Princip. Det maa imidlertid indrømmes, at naar man vil opnaa et saa stort Resultat, som er tilsigtet ved denne Lov, maa der nødvendigvis ved den Lejlighed gaa noget i Løbet af det bestaaende; derimod vil det, som for mig stiller sig som det mest beklagelige, være dette, hvis den Frygt skulde vise sig begrundet, som jeg deler, nemlig at Erhvervslysten og Selvhjælpsbestræbelsen i Befolkningen gennemgaaende skulde tage Skade ved Loven, dersom det er rigtigt, at de gamle opgive Lysten til at arbejde, selv om de have Evnen endnu, at i det hele taget Ønsket om at hjælpe sig selv paa de gamle Dage og tænke derpaa i rette Tid, skulde være blevet svækket. Hvis det skulde være Tilfældet — og jeg frygter for, at det i nogen Grad er Tilfældet og vil blive det i højere

Grad, efterhaanden som Tiden skrider og Understøttelserne, saaledes som statistisk eftervist, stadig blive højere — da mener jeg rigtignok, at Goderne for de mange Stakler, som faa Understøttelser efter denne Lov, paa ingen Maade kunne opveje det store Tab, som vi nationalt lide, nemlig hvis Befolkningens Erhvervslyst i det hele taget skulde blive svækket gennem en Lovgivning som den bestaaende. Hvis Loven hemmer Spare- og Selvhjælpsbestræbelserne, idet den præmierer Fattigdommen eller sætter Fattigdom som noget, man bør stræbe hen til, saa maa det siges at være en ganske overordentlig vægtig Anklage mod Loven. Købstadforeningen har i saa Henseende i 1895 vedtaget en Resolution, saalydende: „Loven svækker den almindelige Velgørenhed og den enkeltes Stræben efter at spare sammen til de gamle Dage.“ Det er, hvad en herværende Folketingsmand, i sin Tid, da Loven var til Behandling og var sin Vedtagelse nær, udtrykte i de skarpe Ord, at han betragtede denne Lov ikke som en Lov om Hjælp til Selvhjælp, men som en Lov om Hjælp imod Selvhjælp. Hvis disse Anker saaledes i nogen Grad skulde vise sig begrundede over for denne Lov — og jeg tilstaar, at jeg befrygter, at de ere begrundede — maa vi uden Partihensyn være betænkte paa at søge ret radikale Forandringer i de gældende Bestemmelser, endogsaa i principiel Henseende. Men jeg vil her gentage, at jeg ikke tror, at vi ville komme til et Resultat, forinden der til disse store moralske Betæneligheder ogsaa kommer til at knytte sig Betæneligheder af finansiell Art, men at jeg paa den anden Side heller ikke tror, at det vil være synderligt længe, inden disse virkelig ville mælde sig. Der er endnu saa mange af dette Tings Medlemmer, som have været med til at vedtage denne Lov, og saa mange, som først og fremmest have Øjet henvendt paa de gode Egenskaber, som denne Lov har, at de endnu ikke kunne se, at den Kritik, som fra første Færd og nu bestandig stærkere rettes mod den fra mange Sider, er berettiget. Jeg er ikke sikker paa, at alle ere i Besiddelse af en tilstrækkelig stor Selvfornægtelse til at kunne dømme om denne Lov, der er jo endnu nogle, der ligesom den sidste ærede Taler (Byriel-Jensen) prise denne Lov og ansé det som noget af det glædeligste og lykkeligste i deres Liv, at de have været med til at vedtage en saadan Lov. Jeg for mit Vedkommende var ikke med dertil; jeg var den Gang ikke Medlem af Rigsdagen, mine